

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-603-4-3>

TYPOLGY OF FORMS OF INTERACTION BETWEEN DIGITAL ECONOMY ACTORS BASED ON DATA EXCHANGE

ТИПОЛОГІЯ ФОРМ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ОСНОВІ ОБМІНУ ДАНИМИ

Соціальні-економічні зв'язки у цифровій економіці формуються на основі обміну даних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Функціонування цифрової економіки вирішальним чином залежить саме від цього обміну даних. Тому ця взаємодія передбачає, що використання товарів та послуг ІКТ утворює цілісну систему функціонування відносин між декількома різними суб'єктами господарювання, що дозволяє задовольнити потреби усіх учасників. Можна виділити наступні типи взаємозв'язків, що утворюються в процесі обміну даними між суб'єктами та використанням товарів та послуг ІКТ:

а) *громадянин <-> громадянин* – обмін даними відбувається безпосередньо між громадянами. Сюди можна віднести відправку текстових, відео, аудіо повідомлень, переказ грошових коштів, тощо. Це було б неможливо без використання сучасних технологій: комп'ютери, смартфони, доступ до інтернету. Тобто, складна система ІКТ створила середовище, що суттєво зблизило і згуртувало людей. Концептуально майже нічого не змінилося. На протязі всієї історії людства відбувався обмін повідомленнями. Однак до винайдення перших телеграфів цей обмін здійснювався доволі повільно. Фізичні листи доставлялися до відправника за чималий проміжок часу. І чим більша відстань, то складніша система логістики доставки повідомлення. Відповідно, спілкування могло розтягуватися на довгий час. У гіршому випадку, лист міг не дійти до отримувача. Інформаційні технології значно скорочують час доставки різного роду повідомлень – з декількох місяців до декількох секунд. Спілкування шляхом використання соціальних мереж дозволило постійно бути на зв'язку [1].

б) *громадянин <-> держава* – обмін даними відбувається між державою і громадянином. Перш за все, що це стосується ідентифікації громадянина, як представника конкретної держави. Також це інформація, що характеризує діяльність громадянина як фізичну особу: сплата податків, трудові відносини, отримання освіти, тощо. Зі сторони держави, це надання послуг, що дозволяють громадянину функціонувати як частина держави. Яскравим прикладом є надання різного роду довідок

щодо особистої інформації про громадянина. Раніше для їх отримання необхідно було безпосередньо звертатися до центрів надання адміністративних послуг. Однак це створювало ряд незручностей, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій. Коли особиста присутність у державних органах неможлива. Інформаційні технології значно спростили цю процедуру. Зараз для отримання публічних послуг можна скористатися онлайн сервісами, котрі підтримуються державою. Це також демократизувало та зробило прозорою взаємодію між суб'єктами, спрощуючи чималу кількість бюрократичних процедур [2].

в) *громадянин <-> бізнес* – основою цієї взаємодії є надання персональних даних громадянином, задля ідентифікації його особи бізнесом. Сюди слід віднести контактні дані, місце проживання, власні вподобання, тощо. Використання цієї інформації дозволяє створювати персоналізовані пропозиції для кожного клієнта, а також ефективно поширювати рекламні пропозиції. До використання електронних засобів рекламні пропозиції поширювалися послугами пошти. Однак це було надміру витратним. Створення аналогічних буклетів в електронному вигляді суттєво здешевило ці процеси [3].

г) *бізнес <-> бізнес* – обмін даними відбувається між юридичними особами, ФОП та іншими установами, що надають послуги або товари згідно з укладеними договорами. У якості даних, що надаються, можна зазначити реквізити організації, дані про діяльність компанії, інформацію про клієнтів, тощо. Прикладом такої взаємодії є відправка замовлень з використанням різних служб доставки. Взаємодія між суб'єктами бізнес-середовища дозволяє здійснювати швидкий обмін даними отримувача. Якщо отримувач надав свою особисту інформацію обом учасникам бізнесу, то його можна ідентифікувати в обох незалежних системах. В подальшому це спростить взаємодію між двома точками взаємодії. Це дозволяє ефективніше відправляти замовлення і отримувати інформацію про статус цього відправлення.

д) *бізнес <-> держава* – обмін даними забезпечує легальну діяльність будь-якого бізнесу. У даному випадку бізнес надає державним органам всю необхідну інформацію про діяльність компанії: документи про реєстрацію, фінансові звіти, бухгалтерські звіти і будь-яку супровідну інформацію, що дозволяє повною мірою оцінити діяльність бізнесу.

е) *держава <-> держава* – обмін даними здійснюється між державними установами. Це дозволяє здійснювати обмін даними при наданні послуг громадянам держави. Також сюда слід віднести інформацію про діяльність територіальних громад, використання бюджетних коштів, своєчасну сплату податків, тощо.

ж) *держава <-> світ* – це дані, що характеризують діяльність країн в цілому. Вони дозволяють оцінити потенціал країни задля залучення інвестицій. Дані можуть мати публічний та приватний характер. Сюди слід віднести інформацію про зовнішньоторговельні операції, звіти про фінансову стабільність, податки, виконання зобов'язань перед державою і світовими організаціями тощо [4].

Загалом така взаємодія утворює цілісну систему, що має на меті спростити та покращити ряд процесів, що в історичному контексті вартувало чималих ресурсів для реалізації.

Література:

1. The Role of Technology in Communication: Enhancing Connectivity and Efficiency – SMD. URL: <https://smd.ueh.edu.vn/the-role-of-technology-in-communication-enhancing-connectivity-and-efficiency/> (дата звернення: 10.09.2025).
2. Ukraine Ranks 5th Globally in Digital Public Services Development. United 24 Media. URL: <https://united24media.com/latest-news/ukraine-ranks-5th-globally-in-digital-public-services-development-2472> (дата звернення: 10.09.2025).
3. 93% Of Consumers Would Share Personal Data In Exchange For Customized Offers - Retail TouchPoints. URL: <https://www.retailtouchpoints.com/topics/customer-experience/93-of-consumers-would-share-personal-data-in-exchange-for-customized-offers> (дата звернення: 10.09.2025).
4. Automatic Exchange of Information under CRS and CbCR Standards | Deloitte Ukraine. URL: <https://www.deloitte.com/ua/en/services/tax/perspectives/tax-and-legal-alert-2024-07-08.html> (дата звернення: 10.09.2025).